

Wiesława Kordaczuk

Leszek Talko (1916-2003)

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 38, 183-185

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiesława Kordaczuk

LESZEK TALKO
1916–2003



22 lipca 2003 roku zmarł Leszek Talko, prezes Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, członek honorowy Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Był on prawdziwym humanistą, człowiekiem o ogromnej wiedzy i wielkim sercu.

Urodził się w 1916 roku w Ciechanowie. Maturę zdał w 1936 roku w Gimnazjum im. Ignacego Mościckiego w Ostrowi Mazowieckiej. Był miłośnikiem Żeromskiego (jego ojciec i stryj utrzymywali kontakty z pisarzem) i skamandrytów, których obficie cytował z pamięci do końca życia. Studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim, w roku 1939 drukował artykuły w „Kurierze Porannym” i „Polsce Zbrojnej”. Po klęsce wrześniowej udał się do Francji i w styczniu 1940 roku zgłosił się do Armii Polskiej. Na rozkaz podziemnych polskich władz wojskowych w Grenoble, w listopadzie 1942 opuścił Francję i przez Hiszpanię (gdzie był przez szereg miesięcy więziony) dotarł jesienią 1943 roku do Anglii. W Szkocji ukończył Szkołę Podchorążych Artylerii i został żołnierzem 1 Dywizji Pancerniej generała Stanisława Maczka. W 1 Pułku Artylerii Motorowej odbył całą kampanię od Caen do Wilhelmshaven.

Już w 1945 roku wznowił studia na Uniwersytecie w Brukseli, a w 1947 złożył końcowe egzaminy na Polskim Wydziale Prawa Uniwersytetu Oksfordzkiego i uzyskał tytuł magistra. Na Uniwersytecie Brukselskim ukończył Wydział Nauk Politycznych i Administracyjnych, tamże uzyskał też dyplomy magisterskie dziennikarstwa w 1948 i prawa ubezpieczeniowego w 1949 roku. Był prezesem Bratniej Pomocy Studentów Polskich w Belgii.

Na początku lat pięćdziesiątych minionego wieku przeniósł się do Francji. Pracował jako dziennikarz w Ośrodku Wolnych Związkowców na Uchodźstwie w Paryżu, był działaczem emigracyjnym PPS, przez wiele lat redagował czasopismo „Robotnik”.

W latach sześćdziesiątych pracował w Maroku, w instytucji rządowej zajmującej się uprzemysłowieniem kraju.

Po powrocie do Paryża pracował w Sekcji Polskiej Radia France Internationale, która nadawała audycje dla Polonii francuskiej a także – na Polskę. Był kierownikiem tej sekcji w latach 1976–82.

Od 1979 roku należał do Rady Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, od 1994 aż do swej śmierci pełnił zaszczytną funkcję prezesa Towarzystwa. W latach 1992–99 był też dyrektorem Biblioteki Polskiej w Paryżu, której zarządcą jest Towarzystwo Historyczno-Literackie. Jako prezes i dyrektor, dzięki swej mądrości i otwartości zasłużył się wielce dla rozwoju kontaktów Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej ze środowiskami naukowymi i bibliotekarskimi w kraju. To dzięki jego mądrym uporowi, a nawet determinacji, kontakty te uzyskały wymiar oficjalny i prawny, a dzięki podpisaniu stosow-

nych umów Biblioteka Polska współpracuje z Biblioteką Narodową w Warszawie, Muzeum Czartoryskich w Krakowie, Biblioteką Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i z Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. Leszek Talko potrafił w Paryżu zgromadzić wokół siebie ludzi światłych i rozsądnych. Obecny dyrektor Biblioteki, Piotr K. Zaleski kontynuuje dzieło poprzednika.

Przez wiele lat kierował Leszek Talko Stowarzyszeniem „Wspólnota Polsko-Francuska”, którego zadaniem była troska o respektowanie uprawnień przysługujących Francuzom polskiego pochodzenia oraz działalność na rzecz współpracy między Francją a Polską.

W latach siedemdziesiątych organizował Leszek Talko pomoc dla opozycji demokratycznej w Polsce. Przyjechał do Polski po raz pierwszy w roku 1981 jako delegat konfederacji związkowej „Force Ouvrière” na pierwszy krajowy zjazd NSZZ „Solidarność” w Gdańsku.

Przez następnych lat 20 często odwiedzał ojczyznę. W październiku 2002 roku odebrał w warszawskim Muzeum Literatury Dyplom Członka Honorowego naszego Towarzystwa. Pół roku wcześniej z rąk marszałka Senatu otrzymał Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski za wieloletnią działalność polonijną. Był też kawalerem odznaczeń wojennych polskich, brytyjskich i francuskich.

Liczne nekrologi, które ukazały się w prasie polskiej po śmierci Leszka Talki, powtarzały, że odszedł człowiek szlachetny, mądry, prawy i skromny. Nabożeństwo pogrzebowe odbyło się w Polskim Kościele w Paryżu. Prochy spoczęły na Polskim Cmentarzu w Montmorency.

Pozostawił Leszek Talko wielkie dokonania i wielką dobroć, a także ogromny dorobek pisarski – artykuły, prelekcje, przedmowy, analizy, utwory dramatyczne. Winniśmy to zebrać i opublikować.